

Toronto utredningen 2019

Härmed överlämnas enligt uppdrag den bifogade utredningen av svensk kyrklig verksamhet i Toronto.

Uppsala den 4 november 2019

Anders Alberius
Domprost och Canon emeritus

Utredning Svenska kyrkan i Toronto

1. Bakgrund

	sidan
Uppdrag och tillvägagångssätt	3
1.1 Kanada	4
1.2 Evangelical Lutheran Church in Canada	4
1.3 Historia	5
1.4 Svenska Lutherska kyrkan i Toronto	6
1.5 Organisation	7
1.6 Verksamhet	8
1.7 Ekonomi	9
1.8 Församling i Svenska kyrkan – SKUT	10
1.9 Modeller för Svenska kyrkan i Toronto	12
1.10 Mobil kyrkoherdetjänst	12
1.11 Arbete bland unga-vuxna	14

2. Reflektioner

2.1 SKUT:s utveckling	15
2.2 Ekumenik	15
2.3 Medlemsbegreppet	16
2.4 Kyrkoherdetjänstens innehåll	17
2.5 Öst, väst, nord och syd	18
2.6 Ekonomi	18
2.7 Omfördelning av personalresurs	19
2.8 Unga-vuxna	20
2.9 USA-frågan	20

3. Förslag

Tidsplan för beslut	22
---------------------	----

Bilagor
ekonomisk redovisning 2010-2018, budget 2019

Utredning Svenska kyrkan i Toronto

Rådet för Svenska kyrkan i utlandet (SKUT) beslöt 2019-02-15 att utreda Svenska kyrkan i Toronto (SKT) enligt följande:

- Förutsättningar för församlingen i Toronto att åter bli en församling inom Svenska kyrkan.
- Eventuell omfördelning av 1 personell resurs från Svenska kyrkan i Florida till Toronto.
- Förutsättningar för anställning av kyrkoherde i Toronto, med pastoralt ansvar för Kanada.
- Förutsättningar för ambulerande tjänstgöring i USA med utgångspunkt från Kanada.

Avdelningschef Rickard Jönsson gav 2019-03-21 undertecknad uppdraget att utreda enligt ovanstående. Avdelningschefen önskade även att utredningen skulle se på möjligheter för arbete riktat mot svenska universitetsstudier/unga vuxna. Önskemålet var att utredningen skulle överlämnas i god tid så att Rådet kan behandla den vid sitt första sammanträde 2020.

För att genomföra uppdraget har utnyttjat skriftligt material som jag fått från församlingen, från SKUT:s kansli och på hemsidor. Jag har samtalat med alternativt haft mail-konversation med följande personer: kyrkorådets ledamöter och bland dem särskilt ordföranden Solveig Lalla och sekreteraren Claes Holmquist och t.f. kyrkoherde Ulf Claesson. Ett stort antal församlingsmedlemmar i Toronto under besök där. Församlingens adm. assistent Elisabeth Claesson. Församlingens kontaktpersoner Christer Hållberg i Vancouver och Johan Sunnberg Montreal. Förra kyrkoherdarna Gunnar Prytz Leland, Anna Runesson, Tommy Svensson, Jan Jansson och Anders Fehn. The Head of Consular Affairs Philippa Briggs på ambassaden i Ottawa och generalkonsuln Lars Henriksson i Toronto. Rev. Paul Gehrs på National office för Evangelical Church i Canada och biskop Michael Pryse i Eastern Synod. Kyrkoherdarna Pether Ström Broman i New York och Hans Hernberg i San Francisco samt ordföranden Gerd Persson i Florida-församlingen. Mauri Vihko på Ministry to Finns Abroad/National Church Council, den finske prästen Matti Kormanen och danske prästen Simon Kangas Larsen i Toronto samt norska studentprästen för Nordamerika Odd Inge Tangen. Marie Larsson, Svenska Handelskammaren och Business Sweden, Ylva Dahl, Svenska Nätverket, och Lilian Junkin, svensklärare i Toronto. Kyrkoherdarna i svenska församlingarna Peter Styrman i Wien och Timo Viinikka i Helsingfors. Marie-Helen Svanberg på Centrala Studiestödsnämnden. Medarbetare på SKUT:s kansli i Uppsala och de tidigare medarbetarna Jan Madestam, Klas Hansson och Mikael Kjörning. Peter Lindvall på Enheten för pastoral utveckling och ekumenik. Jurister på Mannheimer Swartling och Lina Lundberg, Juridiska Avdelningen, Svenska kyrkan.

Jag har deltagit på Mötesplats SKUT i Uppsala 22-24 augusti 2019 och gjort en studieresa till Toronto 1-8 oktober 2019.

Kyrkorådets sekreterare Claes Holmquist har givits möjlighet att faktagranska styckena 1.1-1.6.

Vanligt förekommande förkortningar i texten:

SKUT	Svenska kyrkan i utlandet
SKT	Svenska kyrkan i Toronto
ELCIC	Evangelical Lutheran Church in Canada
ELCA	Evangelical Lutheran Church in America
SEK	Svenska kronor
CAD	Canadian dollars

1. Bakgrund

1.1 Kanada

Kanada är till ytan världens näst största land efter Ryssland och har 37.2 miljoner invånare (2018). Huvudstad är Ottawa. Landet är indelat i tio provinser och tre territorier med långtgående självständighet. Toronto är huvudstad i provinsen Ontario. I de flesta frågor har provinserna eget ansvar. De två officiella språken är engelska och franska.

Tidsskillnaden mellan öster och väster är 4½ timme och att flyga från Toronto till Vancouver tar 5 timmar effektiv flygtid. Gränsen till USA är världens längsta landgräns mellan två länder. 80% av landets befolkning bor längs denna gräns. 99% av dem som har svenskt ursprung bor där. Resten av landet är glest befolkat.

Kanada har alltid varit ett utpräglat invandringsland. Drygt 20% av landets invånare är födda utomlands. Landet tar emot ca 300 000 invandrare per år, därtill 80 000 säsongsarbetare. Av Torontos 2.9 miljoner invånare är över 50% födda utanför Kanada. Regionen Toronto har 6.4 miljoner invånare. Toronto är Kanadas största stad och kallas "the most multiculturally diverse city on the planet".

Statistics Canada uppger i folkräkningen 2016 att 349 640 personer i Kanada sade sig helt eller delvis ha svenskt ursprung. Av dessa uppgav 21 775 enbart svenskt ursprung. Ca 7 500 hade svenska som modersmål. Ca 5 000 är invandrade till Kanada från Sverige som förstagenerationsinvandrare. 6 360 sade sig vara andragenerationsinvandrare med enbart svenskt ursprung. Tredjegerations- och mer invandrare var 10 410. Det betyder att ca 20 000 personer kan sägas vara "helsvenska". Intresset för Kanada har under senare år vuxit och inflyttningen av svenskar ökar.

På hemsidan för Statistics Canada framgår att antalet som uppgav Sverige som ursprung i de provinser där SKT enligt sin hemsida har verksamhet är följande:

Ontario (Toronto och Ottawa)	4 370
British Columbia (Vancouver)	7 475
Alberta (Edmonton och Calgary)	5 530
Maintoba (Winnipeg)	1 200

Det finns en bilateral överenskommelse (Canada-Sweden Youth Exchange Program) som möjliggör för ungdomar att få uppehålls- och arbetstillstånd upp till ett år. Enligt Svenska Ambassadens "Landfakta Kanada" brukar antalet svenskar med tillfälligt uppehållstillstånd för studier och arbete vara ca 1 000/år. Kanadensisk gränskontrollstatistik visar att ca 50 000 svenskar årligen besöker Kanada.

Sverige har sin ambassad i huvudstaden Ottawa. Generalkonsulat, Business Sweden och en svensk-kanadensisk handelskammare finns i Toronto. Honorärkonsuler finns på nio platser. Ambassaden uppskattar antalet svenska dotterbolag i landet till ca 100. Här finns bland annat SKF, Securitas, Saab, Volvo Bus, IKEA, Ericsson, Tetra Pac och Sandvik. Personal rekryteras idag internationellt.

1.2 Evangelical Lutheran Church in Canada (ELCIC)

Det finns två lutherska kyrkor i Kanada – Evangelical Lutheran Church in Canada (ELCIC) och Lutheran Church-Canada (LCC). Den senare är en mer konservativ variant. Svenska kyrkan i Toronto (SKT) tillhör sedan 1953 ELCIC. Denna kyrka är medlem av Lutherska Världsförbundet och Kyrkornas

Världsråd. Man har full kommunion med Anglikanska kyrkan genom den så kallade Waterloo Declaration. ELCIC har nordiska och tyska rötter. Idag håll man gudstjänster på mellan 15-20 språk.

ELCIC finns över hela Kanada och har 114 592 döpta medlemmar i 525 församlingar (2019). Den är organiserad i fem synoder, jämför stift, och den svenska församlingen tillhör the Eastern Synod vars biskop är Rev. Michael J. Pryse. "National bishop", jämför ärkebiskop, är Rev. Canon Susan C Johnson. Sedan 2011 godkänner hela ELCIC välsignelse av samkönade par och vigning av homosexuella till kyrkans tjänster.

ELCIC tillämpar ett annorlunda församlingsbegrepp jämfört med Svenska kyrkans tillhörighetsbegrepp. I ELCIC grundas medlemskapet på dop, boende inom respektive synods gränser och bekännelse till de lutherska bekännelseskriterierna som trosnorm. För att ha rösträtt krävs att man fyllt 18 år och deltagit i minst två gudstjänster de senaste sex månaderna.

SKT finns med på listan av till ELCIC hörande församlingar på Eastern Synod's hemsida.

1.3 Historia

En hel del av 1800- och 1900-talets emigranter hamnade i Kanada. De hade flytt undan länsman och kyrkoherde men de hade inte förlorat sin tro. De samlades till bön och gudstjänst och säkerligen fanns inte bara lekmanpredikanter utan även en och annan präst som kunde leda gudstjänster och samlingar. På 1930-talet bildade man en "inofficiell" församling i Toronto med präster som hade emigrerat.

1953 bildades Svenska lutherska församlingen i Toronto och upptogs som församling i det som sedan 1986 är Eastern Synod of ELCIC. Prästtjänsten innehades av svensktalande präster från Estland fram till 1991. De ledde gudstjänsterna men eftersom de hade sin huvudsakliga tjänst i estniska församlingar sköttes allt övrigt av ideella.

Församlingen knöts 1990 till SKUT som en utlandsförsamling inom Svenska kyrkan bland annat med hänvisning till det stora antalet au-pairflickor och ungdomar. Det betydde att en prästbostad anskaffades, en heltids präst skickades ut 1991 och en kraftig ökning av aktiviteterna i församlingen kunde noteras. 1998 beslöt Nämnden för SKUT att kyrkoherdetjänsten skulle dras in. Prästbostaden såldes. En korttidspräst skickades från SKUT för att hjälpa till i övergången till något annat.

Lösningen blev att församlingen återigen helt integrerades i ELCIC och att biskopen i Eastern Synod utsåg en kanadensisk präst att stå för sakramentsförvaltningen. Kontakterna med SKUT upphörde dock inte helt. Flera utredningar och besök gjordes, till exempel 2010 och 2012. Torontoförsamlingen blev vad man kan kalla en "fri församling" med band till SKUT.

2013 undertecknades ett "Agreement" mellan ELCIC och SKUT, vilket ersatte ett "Letter of understanding" från 1997. I the Agreement sägs att ELCIC ser den svenska församlingen som en del av sig, och dess präst som en pastor med ansvar inför synodbiskopen. Församlingen ska tillerkännas ett verksamhetsbidrag av SKUT på SEK 300 000/år. Ekumeniska frågor hänskjuts till respektive kyrkas ekumeniska organisationer.

Församlingen såg sig 2003 ha egen ekonomi att anställa en svensk präst på halvtid. Succesivt ökades anställningsgraden till 100%. Från och med ordinarie tjänsteinnehavares flytt 2013 har man löst frågan om församlingspräst genom att anställa pensionerade präster från Sverige på korttidsförordnanden. Med jämna mellanrum har församlingen i tal och skrift visat sin angelägenhet att åter bli räknad som en "vanlig" SKUT-församling med en utsänd präst.

1.4 Svenska Lutherska kyrkan i Toronto

När SKT 1998 upphörde att vara en utlandsförsamling inom Svenska kyrkan blev den en församling inom ELCIC genom ett avtal som undertecknades 1999-05-19. Undertecknare från SKUT var Jan Madestam och Mikael Kjörning. Avtalet reviderades 2009-05-03. SKT blev en helt integrerad församling i ELCIC och församlingens präst fick alltså tjänst i ELCIC med "full responsibilities" under tillsyn av biskopen i Eastern Synod. Det betyder bland annat att församlingens präst erhåller visum till Kanada grundat på ett "Invitation letter" från biskopen.

"Constitution of The Swedish Lutheran Church in Toronto being part of Evangelical Lutheran Church In Canada", som undertecknades ovanstående datum, är SKT:s stadgar. Med SKUT-ögon tillika en slags "församlingsordning". Församlingens juridiska status är under bearbetning.

Församlingen är en "etnisk" församling, av vilka det finns många i ELCIC, och ser som sin uppgift att tillhandahålla gudstjänster, själavård och kulturella aktiviteter på svenska för de svensktalande som bor i eller besöker Kanada: fastboende svenskar, studenter, unga-vuxna, barnfamiljer, kontraktsarbetare som befinner sig i landet några år och turister. Den huvudsakliga målgruppen är svenskar som bor i Ontario. På Eastern Synod's hemsida beskrivs församlingen:

"The Swedish Church in Toronto

- a) celebrates in Swedish;
- b) works with an open door, high ceiling and low threshold;
- c) has its center in the gospel;
- d) cares about Swedish cultural traditions; and
- e) be a meeting place for Swedes".

Vid besök av SKUT-tjänstemän 2012 framkom en önskan att klargöra banden mellan ELCIC, SKT och Svenska kyrkan på nationell nivå. 2013-05-29 undertecknades "Agreement between the Evangelical Church in Canada and the Church of Sweden". Undertecknare från SKUT var Anders Bergkvist och Mats Hulander. Den inleds med ett poängterande av den gemensamma viljan att betjäna svensktalande i Kanada och att utveckla ett ekumeniskt engagemang.

SKUT åtar sig i avtalet att rekrytera präst till församlingen. Denna ska godkännas av synodbiskopen och tillkännages för den nationella biskopen i ELCIC. Vidare att stå för prästens resor vid början och slutet av tjänstgöringsperioden samt att bidra med ett anslag på 300 000 SEK årligen, varav 20 000 ska avsättas för resor till satellitförsamlingarna.

SKT förbinder sig att stå för skälig lön och bostad till prästen.

Avtalet skulle gälla i tre år och sedan förnyas årligen till dess att någon av parterna säger upp detsamma.

Liknande ekumeniska samverkansavtal har ELCIC med de lutherska kyrkorna i Estland, Finland, Tyskland och på Island, även om det här förutsätts att det är de lokala församlingarna i Kanada som står för prästlön och inte kyrkan i hemlandet genom bidrag eller utsändning.

SKT fungerar alltså som en ELCIC-församling i provinsen Ontario och följer kanadensisk lagstiftning. Församlingen har ELCIC som "huvudman". Därigenom har man fått status som "registered charitable organization", registrerad hos skattemyndigheterna. SKT:s präst har anställningsbevis utfärdat av synodbiskopen, vilket möjliggör arbetsvisum och funktion såsom vigselförrättare. ELCIC erbjuder bra

gruppliv- och hälsoförsäkringar samt pensionssparande. ELCIC ordnar fortbildningar för församlingens personal, såsom Bishop's retreat och prästmöten i Toronto area. Församlingen har goda erfarenheter av ELCIC och ser positivt på tillhörigheten till denna kyrka. SKT använder efter 1999 inte Svenska kyrkans symbol och varumärke.

Anknytningen till SKUT består av ett ekonomiskt anslag och hjälp med rekrytering av präst, som nämnts ovan, samt IT-stöd, plats på SKUT:s hemsida, medverkan i Global Fundraising Team, deltagande i nätverket för svenska församlingar i Nord-och Sydamerika, deltagande i SKUT:s kris-och katastrofprogram och inbjudan till Mötesplats SKUT. Anknytningen till Visby stift är inte reglerad, men genom att församlingens präst är vigd i Svenska kyrkans ordning räknas dop av församlingens präst vara utförda i Svenska kyrkans ordning och ge medlemskap i Svenska kyrkan.

Ekumeniken kan sägas utövas "hands-on". Med de övriga nordiska församlingarna i Toronto, dvs finska och danska kyrkan, finns god gemenskap. SKT hyr lokaler av Agricola Finnish Lutheran Church och man är mycket nöjd med detta lokalsamarbete. Församlingen deltar för övrigt i den rikstäckande kris-och katastrofberedskap som alla nordiska länder samarbetar om i Kanada och tar på detta sätt ett betydande samhällsansvar.

1.5 Organisation

SKT är alltså en församling inom ELCIC, som är demokratiskt uppbyggt på alla nivåer: nationell-synod- och församlingsnivå. SKT är företrädd med delegat på the Convention of the Eastern Synod.

SKT väljer på sin kyrkostämma ett kyrkoråd som ansvarar för budget, personal, lokaler och verksamhet. Ordförande i SKT är för närvarande Solveig Lalla. I enlighet med ELCIC:s ideologi och stadgar har inte SKT ett medlemskapsbegrepp som kan jämföras med Svenska kyrkan i Sverige. Det finns till exempel ingen medlemsförteckning. För att få en uppfattning av hur många som betjänas får man gå på antalet adresser som får församlingsbladet Kyrkonytt. Kyrkonytt går 2019 ut till 505 adresser, varav 280 via email. Då är antalet som söker information på sociala medier oräknade. På kyrkostämman har de senaste åren ca 35 personer varit närvarande och röstberättigade. Man måste dels bo i Ontario, dels ha deltagit i minst två gudstjänster de senaste sex månaderna för att vara röstberättigad. Man kan även enligt "the Agreement" från 2013 vara röstberättigad genom att vara medlem genom anteckning i det centrala tillhörighetsregistret för Trossamfundet Svenska kyrkan, vilket inte är detsamma som tillhörig såsom folk-och kyrkobokförd i Sverige.

I dagsläget har SKT en heltids emerituspräst anställd på korttid samt kanslist och kontor på timanställningar. Mycket ansvar tas omvittnat av ideella medarbetare, som lägger ner ett stort engagemang. Samtidigt är det tydligt att den skara som har lagt och lägger ner mycket tid i församlingen är åldrande. Det är ett problem på många håll att yngre åldrar inte känner igen sig i eller vill avsätta tid för traditionella arbetsformer och komma in i ansvarsroller. Långsiktiga engagemang får ge vika för kortvariga insatser. Mot denna bakgrund är det viktigt att ompröva både arbetsformer och informationsvägar.

Församlingens senaste Församlingsinstruktion, som kallas Mission Statement, är från 2012. En förklaring till att inga senare finns kan vara att prästtjänsten växlat innehavare med korta mellanrum sedan dess och att man som församling i ett annat kyrkosamfund inte behöver en dylik.

1.6 Verksamhet

Svenska kyrkan i Toronto vill enligt sin församlingsinstruktion från 2012

- fira gudstjänst på svenska med ord och musik som svarar mot människors andliga längtan
- arbeta med öppen dörr, högt i tak och låg tröskel
- ha ett tydligt centrum i evangelium
- värna om och upprätthålla svenska kulturella traditioner
- vara en samlingsplats för svenskar.

Gudstjänster och kyrkliga handlingar utgör självklart ryggraden i församlingens liv. Gudstjänst på svenska firas varje söndag, undantaget juli-augusti. Påsk-och julbasar, konserter, församlingsluncher, utflykter och firandet av de svenska högtiderna är exempel på de kulturella aktiviteter man har och som de flesta utlandskyrkor erbjuder. Birkagrupperna är en damkrets som spelar en viktig roll när det gäller basaren. Barn-och ungdomsarbetet har fått se en nedgång på senare år och är nu vilande. Konfirmandundervisningen hålls på engelska tillsammans med finska församlingen i mån av intresse från ungdomar. God kontakt hålls med andra svenska sammanhang såsom SWEA, Toronto Swedish Folkdancers and Singers (som medverkar i gudstjänster vid speciella högtider), Svenska nätverket och Svenska skolan.

En särskild uppgift är kontakten med "satellitförsamlingarna", på SKUT-språk "utposterna". De är i reell mening inte församlingar utan verkar genom att det finns en "kyrkokommitté" eller en person i en svenskförening som inbjuder och organiserar när prästen kommer från Toronto. Det är Vancouver, Ottawa och Montreal som fungerat på senare år. SKT har tidigare även varit verksam i Edmonton och Calgary.

Från Vancouver rapporteras att församlingsverksamheten bedrivs som en undergrupp till Svenska Kulturföreningen. En medlem samordnar med Toronto. Man har de senaste åren haft två gudstjänster per år med Torontoprästen. I genomsnitt har ca 30 personer deltagit, alla permanent boende. Många av dem är engagerade i sina lokala församlingar. I Ottawa har ambassaden välvilligt medarrangerat en sommargudstjänst och i Montreal har gudstjänst hållits i samband med ett lokalt Luciafirande.

Det har varit svårt att få fram besöksstatistik för SKT:s olika verksamheter. På SKUT:s kansli uppger man att det totala antalet besökare 2009 var 8 515 och 2011 9 215. Det betyder att ca 175 personer besökte församlingens verksamheter per vecka. Statistik från 2017 visar totalt 6 368 besök, vilket ger ca 120 per vecka. Naturligtvis ser veckorna mycket annorlunda ut.

Bästa sammanställningen jag har fått är från 2017. Den visar:

- 57 gudstjänster med 2 518 deltagare (44 i genomsnitt). Där räknas allt in från luciaandakter och skolavslutningar med 150-200 deltagare till släta gudstjänster i mars och oktober med 10-25 deltagare.
- 2 begravningar med 170 deltagare.
- 0 vigslar och 0 dop men 10 konfirmander.
- 7 barngruppstillfällen med 5 deltagare i genomsnitt,
- 8 ungdomstillfällen med 30 i genomsnitt,
- 155 vuxensamlingar med 5 i genomsnitt.
- 26 hembesök, 5 sjukbesök och 1 fängelsebesök.

Det är alltså glädjande fokus på gudstjänsten även om antalet deltagare är något fallande. Jag har fått statistik som visar:

- 39 gudstjänstillfällen med 1 968 deltagare (50 i genomsnitt) under år 2016 och
- 43 gudstjänstillfällen med 1 683 deltagare (39 i genomsnitt) under år 2018.

En korttidspräst summerar: "Det går fler människor i gudstjänst än hemma och med ett frivilligt engagemang som saknar motstycke. Som präst blir man mer i anspråkstagen än hemma" (Mikael Sjödin, kyrkoherde 2010). Senare präster instämmer.

De enda regelbundna verksamheter som man har idag i församlingens regi är söndagens gudstjänst och ett våffelkafé varannan torsdag med ca 20 besökare. Därtill kommer möten, samlingar och aktiviteter ad hoc såsom Birka arbetsgrupp, basar, pilgrimsvandring, konserter, studiecirkel, köttbullsfest. De svenska högtiderna firas naturligtvis. Församlingens lokaler, som hyrs från finska församlingen Agricola, tillhandahålls utan kostnad till SWEA och Swedish Folkdancers och Singers för deras sammankomster.

1.7 Ekonomi

Som framgår av bilaga har församlingen en god och ordnad ekonomi. Sedan 2013, när den senaste ordinarie heltidsanställningen av präst slutade och lönekostnaden därmed sjönk, har det egna kapitalet vuxit och uppgår nu till CAD 186 000 (ca SEK 1.3 milj. efter kurs 7.2). I genomsnitt har enligt årsboksluten församlingens inkomster de senaste fem åren legat på ca 980 000 SEK och utgifterna på ca 830 000 SEK. SKUT har enligt överenskommelsen med ELCIC varje år bidragit med 300 000 SEK. Överenskommelse skall förnyas årligen, vilket inte har gjorts.

Som tidigare nämnts har församlingen ett annorlunda medlemskapsbegrepp, vilket innebär att man inte har medlemmar i en medlemsförteckning och inte en fastställd medlemsavgift. Man räknar med att en psykologisk effekt gör att man får mer frivilliga gåvor på detta sätt. Det kan ifrågasättas, men det kan även de ofta låga medlemsavgifter som många SKUT-församlingar tillämpar. Som jämförelse vill jag nämna att om man i Sverige räknar efter en kyrkoavgift för en medlem i Svenska kyrkan på omkring 1% av inkomsten är densamma ca 3 100 SEK/år (SCB uppger att medellönen 2018/2019 är 309.000/år). Kyrkoavgiften är ju en rak procent och skiftar från person till person beroende på inkomst, men man får genom detta tankeexperiment en aning mellan tummen och pekfinger om att en jämförbar medlemsavgift för SKT skulle ligga på ca CAD 450/år.

Inför framtiden kan man i Toronto ponera: Av församlingens budget som idag balanserar på ca SEK 1 miljon kommer 300 000 som anslag från Skut. Återstår 700 000 att samla in. Om de 500 hushåll som får Kyrkobladet blev medlemmar för en årsavgift på SEK 1 000 (CAD 140) skulle 200 000 återstå för insamling via sponsring, kollekter, basarer, lucia och dylikt. Om det finns två personer bakom varje adress blir det ännu lättare. SKT får genom inkorporeringen i ELCIC erbjuda givare kvitton som betyder skatteavdrag för donerade belopp och man har även PAR (Pre Authorized Remittance), jämför autogiro. Alla vet att det är inte alltid så enkelt, men jag vill peka på att strategier och mål för församlingens fundraising behövs. Frågan om medlemskap har varit uppe för diskussion i församlingen ett antal gånger. Jag menar att det inte bara handlar om pengar utan även att det utifrån vår kyrkosyn är svårt att tänka sig en församling utan församlingsmedlemmar.

Ett alternativ för insamlingsstrategi är att följa den danska Torontoförsamlingens exempel. Där har man en medvetet låg medlemsavgift och arbetar sedan strategiskt med fundraising. På detta sätt klarar man att vara helt självfinansierad på 200 medlemmar, men med ca 1000 understödjare och många fundraisingtillfällen.

Redan 1998 gjorde SKT i samband med den förändrade relationen till SKUT en enkät där frågan om vilja till årligt givande ställdes. Då hade församlingen ca 100 regelbundna givare. Man insåg att för att samla in det belopp på ca 300 000 SEK som man bedömde nödvändigt skulle antalet givare behöva ökas. 2018, 20 år senare, var det privata givandet 370 000 SEK. Med riktade insatser borde detta belopp kunna ökas. Det frivilliga givandet ger en indikation på hur starkt stödet är för församlingens verksamhet.

Budgeten 2019 balanserar på CAD 136 600 (SEK 970 000). Posten för prästlön är CAD 23 000 och för prästens bostad, en 4-rums lägenhet i relativt bra läge, 29 400. Hyra av kyrkolokal och expedition är CAD 31 900. Lönekostnaden hålls låg genom att pensionerade präster anställs på korttid. Den totala lokalkostnaden i budgeten är CAD 61 300 (SEK 430 000), vilket är halva budgeten och betyder en sammanlagd hyreskostnad per månad på ca SEK 35 000. Hyreskontraktet för lokalerna hos Agricola finska församling förnyas varje kalenderår med en uppsägningstid på 60 dagar.

Det årliga anslaget från SKUT har varit viktigt, om än inte de senaste åren helt nödvändigt. Likaså en "SKUT-bilateral" gåva från Margaretaförsamlingen i Oslo, som sedan 2015 med något års undantag har skänkt 1/3 av sin julbasars intäkt till SKT. Det har betytt ca SEK 70 000 årligen.

Utposternas kostnader täcks lokalt av respektive plats.

1.8 Församling i Svenska kyrkan – SKUT

SKT har vid upprepade tillfällen sedan 1998 givit sin önskan tillkänna att återigen bli en utlandsförsamling som tillhör Svenska kyrkan.

2010 hade man flera olika förslag. Dels att prästtjänsten skulle bli en prästtjänst inom SKUT under det att församlingen skulle fortsätta att vara en församling inom ELCIC. Dels att prästtjänsten skulle bli en lokalanställning med ekonomisk täckning från SKUT. Dels att ytterligare en prästtjänst skulle tillsättas i Vancouver.

2012 återkom man med liknande förslag. Dels att prästtjänsten gjordes till en tjänst i Svenska kyrkan enligt Svenska kyrkans kollektivavtal, dels att ansvaret om möjligt för prästens bostad och bil togs över av SKUT och att en assistenttjänst inrättades i Toronto.

2015 uttryckte ordföranden i kyrkorådet förhoppningen att församlingen skulle bli en regelrätt SKUT-församling, men "innan dess kanske kunna bli klassificerad som en SKUT-församling med speciella undantag i stället för, som nu är fallet, en affilierad SKUT-församling med vissa förmåner".

2018 skrev t.f. kyrkoherden Tommy Svensson i Kyrkonytt nummer 3: "Vi frågar oss ofta: Varför får inte Torontoförsamlingen i världens näst största land samma status som andra utlandsförsamlingar? Varför tvingas vår församling att hanka sig fram med pensionerade präster?"

2019 skriver samordnaren Christer Hållberg i Vancouver att man önskar "en präst som stannar ett par år". Det skulle ha en positiv inverkan genom att man lär känna prästen bättre och fler skulle komma. Ambassadsekreterare Filippa Briggs, Svenska Ambassaden i Ottawa, säger "Jag anser det värdefullt att ha en präst på fulltid här i Kanada".

Vid mitt besök i församlingen i oktober 2019 framkom med all önskvärd tydlighet att prioritet nummer ett för församlingen är en permanent präst för att få kontinuitet och ledning i församlingens liv och arbete, men församlingen måste inte bli en SKUT-församling inom Svenska kyrkan för att få en ordinarie kyrkoherde. Som visas nedan 1.9 finns andra alternativ.

Det saknas ett regelverk med kriterier som definierar en svenskkyrklig utlandsförsamling. SKUT-rådet har för avsikt att låta utreda frågan. Såvitt jag förstår krävs och förväntas följande av en utlandsförsamling inom Svenska kyrkan, alltså även SKT om man skulle bli en dylik:

- Att den inkorporerats genom beslut av Kyrkostyrelsen
- Att den följer Svenska kyrkans Kyrkoordning i de delar som är tillämpliga för utlandsförsamlingar
- Att den har fastställt Församlingsordning, som reglerar medlemskap, organisation och ekonomi
- Att den har en utfärdad Församlingsinstruktion, som innehåller ett pastoralt program enligt Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära för de grundläggande uppgifterna: gudstjänst, undervisning, diakoni och mission
- Att den har medlemmar
- Att den har en demokratisk organisation med kyrkostämma som väljer kyrkoråd
- Att den har en kyrkoherde
- Att den står under tillsyn av Visby domkapitel
- Att den regelbundet visiteras av biskopen i Visby
- Att den följer främjandebeslut fattade av SKUT-rådet och lämnar begärda rapporter och årsbokslut/årsberättelser inklusive statistik
- Att den följer Svenska kyrkans handbok
- Att den har resurser att driva den egna verksamheten
- Att den följer de regler som finns för ekonomisk uppföljning
- Att det finns människor som tar ansvar för att församlingens uppgifter blir utförda och är beredda att åta sig förtroendeuppdrag
- Att den för medlemsregister och ministerialböcker
- Att den deltar i SKUT:s kris-och katastrofhantering
- Att den har ett ekumeniskt ansvarstagande.

En utlandsförsamling ska ha en juridisk form som dels är enligt Kyrkoordningen, dels lämpar sig för verksamheten enligt landets regelsystem. Vid konflikt gäller landets lagar och regler. Församlingen har samma uppdrag som en församling inom Sverige. Kyrkorådet styr verksamheten, anställer lokal personal, ansvarar för ägda/hyrda lokaler samt svarar inför landets myndigheter för verksamheten i frågor som rör registrering, skatter, personalfrågor, arbetsmiljö och försäkringar.

Det är Kyrkostyrelsen som anställer utsänd personal samt har det främjandeansvar som stiftsstyrelser har för församlingar i Sverige. Kyrkostyrelsen godkänner församlingsordningar och församlingsinstruktioner, som sedan utfärdas av Visby domkapitel och fastställs. Kyrkostyrelsens chefstjänsteman är generalsekreteraren. SKUT-rådet är ett råd till Kyrkostyrelsen och till SKUT:s avdelningschef. Det förbereder Kyrkostyrelsens beslut rörande SKUT-verksamheten och beslutar på delegation i frågor som främjar SKUT:s arbete. Stora delar av främjande-ansvaret är delegerat till rådet. Rådet arbetar fram långsiktiga mål och strategier och tar fram förslag till mål och rambudget, verksamhetens omfattning och prioriteringar. Den ansvarar också för löpande uppföljning av arbetet. Visby domkapitel svarar för behörighetsförklaringar och utövar tillsyn över verksamheten. Biskopen i Visby är biskop för all vigd personal.

Utifrån den vanliga utlandsförsamlingens perspektiv ter sig måhända organisationen som svåröverskådlig och trög, när det man vill är att på uppdrag erbjuda kyrkligt arbete på svenska för de svenskar och svensktalande som vistas inom församlingens område med en organisation som följer de lagar och förordningar som gäller i respektive land, samt att för detta få så mycket pengar och stöd som möjligt för detta från Svenska kyrkan nationellt.

1.9 Modeller för Svenska kyrkan i Toronto

Det finns i huvudsak fyra modeller att överväga:

1. Församlingen lämnar ELCIC och blir genom beslut av Kyrkostyrelsen en utlandsförsamling som tillhör Svenska kyrkan. Kyrkostyrelsen fattar beslut om antalet utsänd och av Svenska kyrkan finansierad personal. Det torde röra sig om en kyrkoherdetjänst. Församlingen står för bostad, som i de flesta andra utlandsförsamlingar. Med ELCIC sluts ett avtal om ekumenisk samverkan.
2. Församlingen kvarstår som en svenskspråkig församling inom ELCIC och erhåller årligen ett ekonomiskt anslag för att täcka kostnaderna för församlingens kyrkoherde, som är lokalt anställd av församlingen under tillsyn av biskopen i ELCIC:s Eastern Synod. Kyrkoherden ska vara vigd i Svenska kyrkans ordning. Mellan ELCIC och Svenska kyrkan/SKUT och mellan SKUT och SKT sluts avtal vari framgår vilka villkor som ska gälla. Församlingen följer Svenska kyrkans Kyrkoordning bara i de fall som avtalas. För övrigt gäller ELCIC:s Constitution. Denna modell kallas "Torontomodellen".
3. Församlingen kvarstår som en församling inom ELCIC och erhåller en från Sverige utsänd kyrkoherde, som har tjänst enligt Svenska kyrkans kollektivavtal och står under tillsyn av Visby biskop och domkapitel. Kyrkoherdens relation till ELCIC:s biskop blir såsom ekumenisk medarbetare. Särskilt avtal sluts.

Denna modell anknyter till den gamla Sjömansvårdsstyrelsen, som sände ut personal för arbete bland svenska sjömän i den kontext som gällde i respektive land. Ett vidare förslag kan vara att Visby domkapitel tar Sjömansvårdsstyrelsens roll och låter denna typ av utsända präster bli en typ av "utlandsstiftsadjunkter". Finansiering sker enligt beslut av Kyrkostyrelsen.

4. Församlingen fortsätter som nu med ett verksamhetsbidrag men utan långsiktig finansiering från SKUT av en permanent kyrkoherdetjänst.

Anna Runesson, församlingens kyrkoherde 2007-2013, ser ett stort värde i det ekumeniska åtagande som har skett genom de avtal som slutits mellan Svenska kyrkan och ELCIC angående SKT. Hon har myntat uttrycket "Torontomodellen": en svensktalande församling i utlandet är en del av den lutherska kyrka i det land där man verkar. Modellen finns i varianter i Rikssvenska Olaus Petri församling i Helsingfors, Svenska S:t Mikael's församlingen i Talinn och i viss mån Drottning Silvias församling i Wien. I Sverige kan man jämföra med de finska och tyska församlingar som tillhör Svenska kyrkan. Man skulle, där det är lämpligt, kunna se en svensk församling utomlands som en "församlingsgrupp" inom en lokal luthersk församling. Det finns fördelar med dessa modeller när det gäller att verka i landet ifråga, i kontakter med myndigheter, för arbetstillstånd etc.

Det är inte möjligt för SKT att tillhöra två kyrkosamfund. Svenska kyrkans Kyrkoordning och ELCIC:s Constitution är inte kompatibla. För att behålla "Torontomodellen" är det modellerna 2, 3 eller 4 som är möjliga.

1.10 Mobil kyrkoherdetjänst

Med "mobil" präst förstås här en präst som utgår från en placeringsort och med "ambulerande" en präst som saknar särskild placeringsort. Man kan nästan jämföra med clerici vagantes, "vandrarpredikanterna", i den gamla kyrkan. Anna Runesson skrev 2012 i sitt dokument "Svenska

kyrkan i Toronto: tankar om framtiden” att det finns goda möjligheter att se prästen i Toronto som ”en resande präst”. När hon tjänstgjorde i Toronto fungerade prästen både som församlingspräst i Toronto och som mobil präst i Kanada. Hon menar att för framtiden skulle Torontos präst även kunna vara en resurs för till exempel Svenska kyrkan i Chicago, som ligger närmare Toronto än New York, och Seattle, som är grannstad i USA till Vancouver.

En blick på kartan över Nordamerika visar att det idag finns svenskkyrkliga församlingar på västkusten, Los Angeles och San Fransisco, och på östkusten, Florida, New York, Washington DC och Toronto. För framtiden kan man tänka sig att det ger avtryck när det gäller samarbete och indelningsfrågor. Det är då viktigt att undersöka intresset för svensk kyrklig verksamhet i ”svenskybderna” i USA:s northern Midwest med bland annat Chicago-området. Detta område skulle kunna bli ett särskilt ansvar för en präst placerad i Toronto. SKUT-Rådet frågar efter förutsättningar för ambulerande tjänstgöring. Det finns inte, men väl mobil tjänstgöring.

Man kan för framtiden tänka sig att Toronto, New York, Washington DC och Florida med utposter bildar ett pastorat öster om Klippiga bergen med en eller flera församlingar. Än radikalare är tanken som Anna Runesson har föreslagit, att hela Nordamerika görs till ett pastorat. Då skulle man få kyrkoherde i New York och ett antal församlingar och utposter, som betjänas av komministrar och/eller mobila präster. Ett ”Svenska kyrkan i Nordamerika” skulle innebära att inga av Svenska kyrkans medlemmar skulle behöva stå utan ”lokal” församlingstillhörighet. De möjligheter som digitala plattformar öppnar blir hur som helst viktiga i framtiden.

En präst placerad i USA kan resa över gränsen till Kanada för enstaka tjänstgöring, men vilka tillstånd som behövs för att en präst placerad i Toronto ska kunna göra resor över gränsen till USA för att efter behov och möjlighet samla svensktalande där till gudstjänst och gemenskap på liknande sätt som i utposterna i Kanada är oklart.

Advokatfirman Mannheimer Swartling har på SKUT:s förfrågan utrett denna fråga. Man menar att det finns olika svar på frågan. Om Torontoprästen besöker USA för ett religiöst uppdrag under en kort och begränsad tid kan hen resa in i landet med ett ESTA (The electronic system for travel authorization). Begränsningen i tid är högst 90 dagar. Problemet blir att året har 12 månader.

Handlar det om insatser över längre tid behövs ett R-1 visum (For an alien as a nonimmigrant religious worker). Ett problem som då måste lösas är att sökande arbetsgivare måste vara USA-baserad. För att få ett R-1 krävs en relativt invecklad procedur som kan ta upp till 6 månader. Det torde kräva hjälp av advokatbyrå och kostnaden för det uppskattas till ca USD 5 500. Efter godkännande söks visum vid ett US-konsulat utomlands, vilket i sig har en behandlingstid på ca 4 veckor. Det handlar om mycket pengar och lång ansökningstid, men ett R-1 visa ger möjlighet att under fem år hålla gudstjänst i USA.

USA:s myndigheter är mycket noga med att inte släppa personer över gränsen som utför arbete som arbetstagare i USA kan utföra. Man får alltid av gränsvakten frågan: ”Ska ni arbeta?” och måste kunna svara ärligt. Synodkansliet på ELCIC menar att ett enstaka tillfälle kan passera, men inte vid upprepade tillfällen.

Svenska kyrkan har goda förbindelser med Evangelical Lutheran Church in America (ELCA). Det kan vara till hjälp i frågor om arbetsrätt, men även när det gäller att låna lokaler för gudstjänster.

I det arbete som redan bedrivs i ”satellitförsamlingarna”, utposterna, finns etablerade kontakter med kontaktpersoner och kyrkokommittéer. Om man skulle vilja bygga ut arbetet på fler orter på båda sidor om gränsen finns möjligheter genom att kontakta svenska sammanhang såsom Scandinavian Societies, SWEA, Swedish Clubs, svenska diplomatiska beskickningar, Vasa orden och svenska skolor

som finns på en rad orter. Arbets sättet finns idag inom SKUT med jämförelser som Hong Kong – Kina, London – Storbritannien, Nederländerna med flera (se www.svenskakyrkan.se/hitta-kyrkan-i-andra-lander).

1.11 Arbete bland Unga-vuxna

Ett särskilt uppdrag för en svensk präst i Toronto skulle kunna riktas mot studenter, alumnis, post docs och praktikanter. Det är välbekant att det kan vara häftigt att få möjlighet att ge sig ut till universitet i Nordamerika, men unga människor möter höga krav, nya sociala regler, ny kultur med mera som betyder utmaningar och kan leda till personliga kriser.

”Har du hemlängtan, kärlekssorger, problem med studierna eller studiestödet, känner du dig ensam, har du prestationsångest”, skriver studentprästen Odd Inge Tangen från Norska Sjömannskirken för Mexiko, USA och Kanada på nätet. ”Ibland samtalar vi per telefon eller har kontakter via email eller Messenger. Andra gånger är det bäst att jag kommer på besök. Du kan kontakta mig vid sjukdom eller olycka. Flera gånger de senaste åren har katastrofer, olyckor och dödsfall berört utlandsstudenter. I sådana krissituationer kommer studentprästen omedelbart. Vi bidrar med samtal, stöd till berörda, debriefing efter dramatiska händelser och minnesgudstjänster”.

Den norska Sjömannskirkens studentpräst har alltså Kanada, USA och Mexiko som arbetsfält. Hans arbete underlättas av ett samarbete med Association of Norwegian Students Abroad (ANSA). Swedish International Students and Alumnis (SISA) fungerar annorlunda än sin norska systerorganisation och har till exempel inte täckande namnlistor, men Svenska kyrkan har möjligheter att på digitala plattformar upprätta kontakter med unga-vuxna utomlands. Vi vet att goda kontakter med kyrkan i unga år, kanske i nya och ovana miljöer, är avgörande för relationen till kyrkan resten av livet. I rapporten ”Europas unga vuxna och religion” 2018 visas att 75% av åldersgruppen 16-29 år i Sverige säger sig inte ha någon koppling till någon religion eller samfund. Här finns ett missionsfält.

Anglikanska kyrkan har en ökande medvetenhet om vikten av kyrkans närvaro för universitetsstudenter. I maj 2019 presenterade Church of England rapporten ”Chaplains on Campus: Understanding chaplaincy on UK universities”. Där ses chaplaincy bland annat som ”an integral part of the Christian mission”.

Det finns ingen exakt statistik på hur många studenter från Sverige som finns i Kanada. Svenska ambassaden uppskattar antalet till ca 1 000 årligen. Centrala Studiestödsnämnden (CSN) uppger att 2018 uppbar 740 studenter studiestöd i Kanada. Man uppger även att i 12 stater i USA, belägna i den nordliga halvan av landet från North Dakota österut, studerade 2018 1 239 personer med studiestöd från Sverige. Man vet att det finns många fler som ekonomiserar sina studier och sitt uppehälle med stipendier, jobb på universitetsområdet, extralån, sportstipendier etc.

2. Reflektioner

2.1 SKUT:s utveckling

Idag bor ca 600 000 svenskar utomlands och svenskar gör ca 20 miljoner utlandsresor per år. Det är längesedan SKUT:s uppdrag vidgades från sjömän till alla landsmän som befinner sig kortare eller längre tid i utlandet. Vid olika tillfällen har Kyrkostyrelsen (till exempel KS 2018-0125) påpekat det naturliga i att de som varaktigt bor utomlands söker sig till lokala kyrkor och församlingar, gärna sådana som Svenska kyrkan har kyrkogemenskap med. Det bör uppmuntras och underlättas, som det sägs. Man kan jämföra med policyn för finska utlandskyrkan som, enligt direktor Mauri Vihko på National Church Council/Ministry on Finns Abroad, är integration på platser med permanent boende med finskt ursprung. Antalet svenskar som temporärt vistas i utlandet är likväl stort. Och det växer. Frågor om strategier inför framtiden måste ställas.

Är det fortsatt satsning på dagens 31 utlandsförsamlingar som ska gälla? Ska fler församlingar beroende på svenskars resemönster bildas eller krävs ett annorlunda arbetssätt? Vilka bland de 31 kan eventuellt sägas ha haft sin tid och vilka kan bli hubbar för en ny typ av verksamhet? Var behövs nyetableringar? Vilka erfarenheter ger de ambulerande prästerna? Först som sist ekonomin – vilka pengar står, och kommer att stå, till förfogande?

I detta sammanhang har frågan om den framtida svenska kyrkliga verksamheten i Kanada lyfts. Vad skulle för Toronto bli långsiktigt bra idag och framöver? Hur kan det se ut om fem år, om tio år? Hur ser en hållbar framtid ut?

De som är aktiva i SKT idag ser självklart sin församling och sitt geografiska område som prioriterat. Hur passar det in i SKUT:s planer för var och hur utvecklingen på längre sikt ska ske med de behov man kan förutse och den ekonomi som man kan se stå till buds?

Reflektion:

Kanada är ett stort land som spelar roll på världsscenen. Svenskar har lätt att känna igen värderingar och livsstil i landet. Det finns ett växande intresse för Kanada bland svenska företag, studenter och turister. En förstärkning av svensk kyrklig närvaro utifrån den svenska församlingen i Toronto, som funnits på plats i 75 år, är naturlig och viktig.

För att nå nya åldersgrupper och nå ut över hela landet krävs en utveckling bort från stationär verksamhet med mönster från församlingsarbete hemma till större mobilitet där man utnyttjar de digitala plattformarnas möjligheter. Det handlar om att mer möta människor där de är på det sätt de önskar än i våra församlingslokaler med de former vi bestämt.

2.2 Ekumenik

Nordamerika är ett stort resmål både för arbete, studier och fritid. Här finns alla de stora kyrkofamiljerna med många församlingar. Man kan förutsätta att många svenskar är aktiva i församlingar där man bor, säkert företrädesvis i protestantiska eller anglikanska. Det är bra. SKUT-församlingar finns i USA i New York, Washington DC, Florida, Los Angeles och San Francisco. I Kanada fungerar "Torontomodellen".

Torontomodellen är en omvänd modell, som betyder att den svenska etniska församlingen är församling inom landets lutherska kyrka, ELCIC, och har ett samverkansavtal med Svenska kyrkan i

utlandet. Det är en ekumenisk modell, som snarare bör stärkas än överges. Det ger positiva effekter att vara en del av landets kyrkostruktur inte bara i kontakter med myndigheter utan till sjukhus, fängelser, universitet, vid interreligiösa kontakter etc. I Toronto är alla de nordiska och baltiska kyrkorna medlemmar i ELCIC utom den danska, som dock håller på att söka relation med ELCIC.

I Läronämndens yttrande över Kyrkostyrelsens skrivelse Ln 2011:5y sägs att "det på längre sikt behöver göras en teologisk och ekumenisk analys av vilken verksamhet som bör utföras i Svenska kyrkans regi och vilken som bör utföras i samverkan med systerkyrkor". Toronto skulle kunna vara ett intressant test case för ett sådant arbete.

Inom Lutherska världsförbundet har dess medlemskyrkor en kyrkogemenskap som innebär förkunnelse- och nattvardsgemenskap innefattande erkännande av varandras vigningstjänst. På detta bygger nuvarande avtal mellan Svenska kyrkan/SKUT och ELCIC. Kyrkorna må vara olika på vissa punkter, men är syskon i samma familj. För ELCIC är till exempel folkkyrkotanken främmande och för Svenska kyrkan är ELCIC:s bekännelsekrav för medlemskap främmande.

Reflektion:

I Toronto finns redan den modell med tät organisatorisk samverkan med en systerkyrka i landet. Jag ser ingen anledning att överge det utan snarare att förstärka genom att SKT får ett ekumeniskt mandat och att avtal sluts med Kyrkostyrelsen och biskopen i Visby/SKUT som part från Svenska kyrkan.

SKT ska enligt SKUT:s önskemål verka för svenskar i hela Kanada. För en församling inom Eastern Synod i ELCIC är verksamhetsområdet enbart Ontario. Idag verkar alltså SKT enligt sina stadgar enbart i Ontario medan SKUT vill se ett pastoralt ansvarstagande i hela Kanada. För ELCIC är detta ingen stor fråga, men det bör regleras i kommande avtal. Från ELCIC är the National Bishop Susan C Johnson och National Church Council part.

Svenska kyrkans utlandsförsamlingar företräder ekumeniskt sin kyrka på de orter där man verkar. En utlandsförsamling har emellertid varken mandat eller möjlighet att företräda Svenska kyrkan vid kontakter och förhandlingar på övergripande nivå, lika lite som det är rimligt att Svenska kyrkans ekumeniska avdelning engageras i utlandsförsamlingars lokala ekumeniska aktiviteter. Båda parter ska vara klara över vilka förväntningar man har att svara mot. Om "Torontomodellen" beslutas för SKT bör dess kyrkoherde få ett vidgat ekumeniskt uppdrag.

Om "Torontomodellen" beslutas bör särskild uppmärksamhet ges frågan om biskopens i Visby tillsyn över vigd personal i svensk församling som tillhör en annan kyrka. Det kan göras till en svår fråga. Biskopen Michael Pryse svarade på min fråga om två biskopars tillsyn att ibland hamnar man i "normal abnormality". Samma fråga gäller till exempel finnar, letter, isländare, tyskar i hans kyrka. Man är från ELCIC öppen för att så långt möjligt är lösa det på det sätt kyrkan i hemlandet önskar. Frågan bör finnas med i diskussionen.

2.3 Medlemsbegreppet

Man kan vara medlem i Svenska kyrkan på olika sätt och med olika följder. Dopet i rent vatten och i den Treenige Gudens namn är grunden för tillhörighet men enligt Rättsavdelningen, Juridiska enheten, Kyrkokansliet finns idag olika slags "tillhöriga":

1. De som är folkbokförda i Sverige och kyrkobokförda i en församling i Sverige. De betalar kyrkoavgift till sin församling och är valbara till församling, stift och kyrkomöte.

2. De som är bosatta utomlands och är tillhöriga Trossamfundet Svenska kyrkan. De finns i centrala tillhörighetsregistret (de som saknar de fyra sista siffrorna finns i "särskilda registret"). De betalar inte kyrkoavgift och är inte valbara.
3. De som är tillhöriga Trossamfundet Svenska kyrkan, står i centrala tillhörighetsregistret och är medlemmar i en svensk utlandsförsamling. De betalar inte kyrkoavgift men oftast en medlemsavgift i utlandsförsamlingen. De är valbara till sin utlandsförsamling och till kyrkomötet.
4. De som inte är tillhöriga Trossamfundet Svenska kyrkan, men är medlemmar i en svensk utlandsförsamling. De betalar oftast en medlemsavgift i sin utlandsförsamling och är därmed valbara där, men endast där.
5. De som både är folk-och kyrkobokförda i en församling i Sverige och är medlemmar i en svensk utlandsförsamling eftersom de vistas utomlands i perioder. De betalar kyrkoavgift till sin svenska församling och medlemsavgift till sin utlandsförsamling. De är valbara i Sverige, till sin utlandsförsamling och till kyrkomötet både via sin svenska församling och sin utlandsförsamling.

Om inte den som är medlem i en svensk utlandsförsamling är döpt i Svenska kyrkans ordning, och därmed förefintlig i centrala tillhörighetsregistret, eller har anmält vilja till tillhörighet till kyrkoherde i en utlandsförsamling och fått den godkänd är hen inte medlem i Trossamfundet Svenska kyrkan.

Reflektion:

Vilken organisationsmodell som än väljs för SKT måste man se över sitt medlemskapsbegrepp så att man har medlemmar i församlingen som finns i en medlemsförteckning.

2.4 Kyrkoherdetjänstens innehåll

Verksamheten i en svensk församling måste bedrivas i enlighet med Svenska kyrkan tro, bekännelse och lära. Församlingen ska vara en mötesplats för svenskar där man möts i god gemenskap och där svenska högtider firas och traditioner hålls. Svenskheten får dock inte skymma det kyrkliga uppdraget. Det svenska är framför allt det svenska språket som gemensam grund i gudstjänster och annan verksamhet.

En kyrkoherde leder all verksamhet och personal i församlingen och har ansvar för att den bedrivs inom Svenska kyrkans ram. Kyrkorådet utövar sin styrning genom budget och verksamhetsplan i enlighet med antagen församlingsinstruktion.

SKT har fungerat som "fri församling" under 20 år. Man har visat stor vilja och satsat för att församlingen ska fungera. Det finns en god gemenskap och en medvetenhet om att ideellt arbete är nödvändigt. För framtiden behövs en ordinarie präst som kan ge inspiration och strukturer för engagemanget, öppna för yngre åldrar, utbilda, hålla samman och uppmuntra.

De svenskar som har nära till församlingens lokaler har en fördel när det gäller att ta del av kyrkans verksamhet. För en kyrkoherde i Toronto betyder det en utmaning att finna vägar för pastoral omsorg till alla svenskar i landet, särskilt Trossamfundet Svenska kyrkans medlemmar. Olika plattformar på nätet ger nya möjligheter, men inget överträffar det personliga mötet. Gudstjänster, kyrkliga handlingar, sjukbesök, själavård måste ske på många platser och olika sätt, men att mötas och att be och lovsjunga tillsammans är också nödvändigt. Hur förstärker man i Vancouver-området och de andra verksamhetsorterna? Är nya platser är önskvärda och tänkbara? Var når man nya generationer? Hur bygger man upp kontaktnät på nya medier?

Bara en sådan till synes liten sak som att ha kyrkoherdens mobilnummer och personliga mailadress på hemsidan under "Kontakta oss" skulle vara ett viktigt steg i rätt riktning.

Man ska inte underskatta svårigheten med en-präst-församlingar. I Sverige undviks det numera. I utlandsförsamlingar är det av naturliga skäl annorlunda. Det måste dock i möjligaste mån undvikas att prästen saknar "bollplank" eller blir "ein Mädchen für alles". Kan personalsamverkan utvecklas på kontinenten? Det har redan förekommit ad hoc, men flera av de svenska församlingarna ser gärna ett mer strukturerat och planerat utbyte som kan betyda viss samverkan.

En fördelning av kyrkoherdens i Toronto arbetstid skulle kunna vara: ca 40% förläggs i Toronto och ca 60% som mobil präst, inkluderande tid för administration, förberedelser och dylikt. Det betyder att SKUT måste öka sitt anslag för resekostnader. Det problem som då uppstår att upprätthålla gudstjänsterna i Toronto löses genom lekmanagudstjänster, som församlingen är relativt van vid, eller sammanlysning.

Reflektion:

Frågor om en eventuell tjänsts innehåll och fördelning av arbetstid måste tänkas igenom. En prioritering måste göras och en strategisk plan upprättas.

Om man fastnar för 40-60%-modell skulle det betyda två dagar för Toronto och tre dagar för mobil verksamhet per vecka. Det kan naturligtvis skifta så att basarveckan betyder fem dagar i Toronto för att den nästa veckan betyda noll dagar i Toronto.

Jag menar att prioritet 1 är att konsolidera arbetet i Toronto och utposterna i Kanada. Som 2 kommer kontaktarbete bland svenska studenter i Kanada, och som 3 arbete bland studenter samt svenskgrupper i USA.

Kyrkorådet är medvetet om att en prästtjänst med placering i Toronto inte betyder heltid där. SKT har en tradition av stort engagemang av frivilliga krafter och lekmanagudstjänster, men som alltid behövs då också stöd i form av ledning och samordning, utbildning och inspiration.

2.5 Öst, väst, nord och syd

Kanada sträcker sig över hela kontinenten. Det är lätt att fastna i att tänka öst-väst när syd-nord skulle vara lika eller mer lämpligt om man ser till hela kontinenten.

Reflektion:

Hur långt är det möjligt att präster och församling på kontinenten finns i en arbetsgemenskap som särskilt kan bli betydelsefull vid kris-och katastrofsituationer, sjukdomar, ledigheter och dylikt? Det handlar om långa avstånd, men mina samtal med representanter för flera av församlingarna har visat att det finns en vilja att få till en fungerande gemenskap.

2.6 Ekonomi

Man kan förutse minskade inkomster för Svenska kyrkan framöver huvudsakligen på grund av att det pågående tappet av medlemmar slår igenom. Detta kommer även att få konsekvenser för

SKUT i form av försiktighet från kyrkomöte och församlingar när det gäller anslag. Vi ser idag även minskande insamlingsresultat för SKUT. Församlingar i Sverige kommer i högre utsträckning behöva göra insamlingar till egen verksamhet vilket försvårar insamlingar till andra församlingar till exempel inom SKUT. Det kommer inte att finnas mer pengar "i systemet" framöver.

Det betyder att församlingar utomlands i allt högre grad måste vara beredda att finansiera sin egen verksamhet. Det är begripligt att utlandsförsamlingar vill få utsänd personal, men kan man finna vägar för anställningar lokalt är det ofta billigare. På vilka sätt skulle bidrag för lön och omkostnader för en präst kunna kanaliseras för en lokal anställningsform? Vilka fördelar och svårigheter finns? På flera platser med början i USA kommer gälla att all personal är lokalanställd. SKUT kommer då att till församlingen ge bidrag till avtalat antal tjänster.

I ELCIC är alla församlingar egenfinansierade. Man ska ha klart för sig att detsamma gäller Svenska kyrkans församlingar i Sverige. Kyrkoavgiften går till allra största del till den egna församlingen. Alla församlingar i ELCIC måste på olika sätt samla in pengar till hela sin budget. Jag tar gärna den danska kyrkan i Toronto, som jag besökt, som exempel. Den är en "selvstaendig kirke" inom Danske Sömands-og Udenlandskirker, DSUK. Man har ca 200 medlemmar och fundraisar via medlemsavgifter, kollekter, uthyrningar och basarer in pengar för att driva församlingen inklusive prästlönen. Det är möjligt.

De danska och tyska församlingarna har en intressant modell att avsättningar för pension görs i respektive hemland. Andra församlingar i ELCIC, även SKT, används de kanadensiska systemen för pension, sjukförsäkring mm.

Reflektion:

SKT:s ekonomi måste sägas vara god, men en strategisk ekonomisk planering för framtiden behövs. Med hänsyn tagen till att SKT av medlemmarna uppfattas som en förening bland föreningar, torde en medlemsavgift på omkring CAD 100-140 kunna uppfattas som rimlig utan att viljan att ge via kollekter eller donationer knäses. Med ca 20 000 "helsvenskar" i landet borde kontaktytan och antalet kunna ökas till fler än de ca 500 hushåll som idag nås av Kyrkonytt.

Jag återkommer till att frågan om medlemsavgift måste diskuteras. SKT ska verka i hela Kanada utifrån Toronto. Förmodligen kommer församlingens inkomster idag huvudsakligen från svenskar i närområdet. Stödet från svenskar i hela Kanada bör kunna ökas genom en medveten satsning och ökad synlighet.

Om man beslutar sig för modell nummer 2, "Torontomodellen", finns det inom SKUT, bland annat genom situationen i USA, utarbetade rutiner för lokalanställning med bidrag från Sverige. På sätt och vis har detta faktiskt fungerat i SKT sedan 2013.

Jag tycker att det ur rekryterings- och trygghetssynpunkt är vettigt att avsättningar för pension sker i Sverige.

2.7 Omfördelning av personalresurs

Av församlingens i Florida två tjänster är för närvarande en tjänst tillsatt med en vikarie. Den andra är vakant. En prästtjänst är på väg att tillsättas med ordinarie innehavare. Församlingen har enligt uppgift sett att man ska kunna klara sin verksamhet med en tjänst och med goda frivilliga krafter. Man vill dock ha förtur på hjälp från Toronto vid särskilda behov.

Reflektion:

Det är möjligt att i budget flytta medel för en tjänst från Florida till Toronto.

2.8 Unga vuxna

Unga-vuxna-gruppen, som definieras som åldern 19-29 år, utmärks genom ett förändrat förhållande till utbildning, arbetsliv, familjebildning, fritid och livsfrågor. Att binda upp sig i till exempel föreningar lockar inte. Rörlighet på olika digitala plattformar är en självklarhet, liksom att hela världen är till för att upptäckas och beses. Undersökningar visar att ca 40% av gruppen 16-29 år skulle vilja studera eller arbeta utomlands kortare eller längre tid. Hemma har man världen runt omkring sig och att röra sig globalt är en självklar del av livsstilen. Samtidigt finns en oro för vad globaliseringen kostar i form av klimatpåverkan och orättvisor.

Som redan påpekats finns mycket stress hos och press på denna generation. Psykologer talar om den livskris som unga-vuxna går igenom. Skillnaden till den medelålderskris som beskrivits för tidigare generationer är att de deppade när de såg tillbaka medan unga-vuxna deppar i förväg och föreställer sig allt som kan gå fel i framtiden. Evangelium om att Gud blev människa i Jesus Kristus och att hans död och uppståndelse förändrat livets och världens villkor ger hopp och trygghet i vår egen otillräcklighet. Detta vill kyrkan förmedla till unga-vuxna på ett sätt och på de kanaler som de kan ta emot.

I alla församlingar, men särskilt i SKUT-församlingar på grund av geografiska avstånd, kommer de invanda formerna för församlingsverksamhet att utmanas. När jag talade om för en närstående ungdom född omkring år 2000 att mobiler bara har funnits från ca 1990 sa hon:

- Men hur träffades ni då?

Nu umgås man genom mobilen, slänger iväg meddelanden, bilder, kommentarer, uppmaningar. Det är där man möts. Konsekvensen blir att man inte har samma behov som tidigare av församlingen och församlingshemmet som samlade mötesplats för att mötas och knyta kontakter. Ett exempel på ett framgångsrikt initiativ är Svenska Nätverket i Toronto, "Mötespunkten för oss svenskar i Toronto", som startades av Ylva Dahl och nu har 1000 följare. Allas vår livsstil är inne i förändring genom de nya medierna.

Reflektion:

Är Svenska kyrkan beredd att avsätta medel för en missionsuppgift bland unga-vuxna som studerar och arbetar utomlands? Om svaret är "ja" är SKUT redskapet. Erfarenheter finns bland annat i den Norska kyrkan. Out-reach-insatser bland svenska studenter till ett antal universitet i Kanada och USA:s norra stater måste då vara ett bra projekt. Rekryteringen av präst till Toronto bör ske med noggrannhet. Personlighet och vana att navigera i det nya medielandskapet torde vara viktigare än till exempel behörighetsgivande utbildning för blivande kyrkoherdar i hemlandet.

2.9 USA-frågan

För att få svar på om det överhuvudtaget är möjligt för en präst stationerad i Toronto att utföra kyrkliga gudstjänster och handlingar i USA med någorlunda regelbundenhet har advokatfirman Mannheimer Swartling kopplats in. Det bästa alternativet är ett R-1 visum eftersom ESTA enbart skulle gälla för enstaka aktiviteter i begränsad tid.

Reflektion:

Eftersom processen att få ett R-1 visum kostar och tar tid är det viktigt att man är beslutsam och långsiktig. Målmedvetenhet, rätt kontakter och möjlighet att bygga relationer och verksamhet över tid torde vara avgörande för framgång, men frågan är hur prioriterat det är att öppna upp ett nytt arbete med mobil verksamhet till USA.

För en ordinarie heltidsanställd svensk präst i Toronto bör steg tas i en särskild ordning: Först gäller att konsolidera arbetet i Toronto och bygga kontakter med och verksamhet i utposterna i Kanada, sedan att nå svenska studenter vid universitet i Kanada, och därefter att gå över gränsen till USA för att nå först studenter vid universitet och sedan grupper i de gamla svenskbygderna.

Jag menar att verksamhet på nya orter i USA har lägsta prioritet efter Kanada och studenter.

3. Förslag

Med hänvisning till ovanstående vill jag komma med följande förslag:

- SKT kvarstår som en församling inom ELCIC enligt modell 2, "Torontomodellen", och erhåller årligen ett ekonomiskt anslag från SKUT för att täcka kostnaderna för församlingens kyrkoherdetjänst.
- Avtal som med juridisk hållbarhet reglerar rättigheter och skyldigheter sluts mellan Svenska kyrkan/SKUT och ELCIC. Intentionen i the Agreement från 2013 blir bärande.
- Avtal som med juridisk hållbarhet reglerar rättigheter och skyldigheter sluts mellan Svenska kyrkan/SKUT och SKT.
- SKT får en lokalanställd kyrkoherde. SKUT står för kostnaderna för kyrkoherdetjänsten.
- Medel till detta frigörs genom att en av tjänsterna i Florida överförs till Toronto.
- Kyrkoherdens tjänstgöring regleras i särskild överenskommelse mellan SKUT, ELCIC och SKT. Arbetstiden fördelas så att 40% gäller tjänst i Toronto och 60% mobil tjänstgöring.
- Avtalet rörande kyrkoherdetjänsten gäller en period av fem år, med möjlighet till förlängning, förslagsvis 2 + 2 år.
- Det klargörs hur kyrkoherden, vigd i Svenska kyrkan och tjänstgörande för församlingsmedlemmar som förutom att vara medlemmar i SKT även kan vara medlemmar i Trossamfundet Svenska kyrkan, ska stå under tillsyn både av biskopen i Visby och biskopen i ELCIC:s Eastern Synod.
- SKT tillhandahåller bostad.
- SKUT står för kostnader vid rekrytering, ut- och hemresor enligt plan
- SKUT:s verksamhetsbidrag till SKT, för närvarande SEK 300 000, omdirigeras succesivt till resebidrag för den mobila verksamheten. Under en treårsperiod sker en nedtrappning av verksamhetsbidraget och en upptrappning av resebidraget för att SKT ska få tillfälle att konsolidera sin fundraising och stärka sin närvaro på sociala media. Därmed blir SKUT:s budgetpost för Toronto ca SEK 1 miljon, vilket är pengar som redan finns i budget för 2020 men måste omfördelas.
- Särskild hänsyn tas till Kris-och katastrofberedskap i samarbete med den svenska ambassaden i Ottawa, de övriga nordiska församlingarna och SKUT-församlingarna på kontinenten.
- Samarbete och utbyte mellan de svenska församlingarna och deras utsända personal i Kanada och USA beslutas i särskilda överläggningar. Kyrkoherden i New York får uppdraget att vara sammankallande.

Tidsplan för beslut

På grund av att det kan förutses att många instanser behöver vara inblandade i processen är det svårt, för att inte säga omöjligt att lägga fast en hållbar tidsplan. Exempel på instanser som kan behöva konsulteras respektive fatta beslut:

Kyrkostyrelsen

Biskop och domkapitel i Visby

Kyrkorådet i SKT

ELCIC National Council och Eastern Synod med biskopar
SKUT-församlingar i USA
Kanslierna för SKUT, Pastoral utveckling och ekumenik och Rättsliga avdelningen.

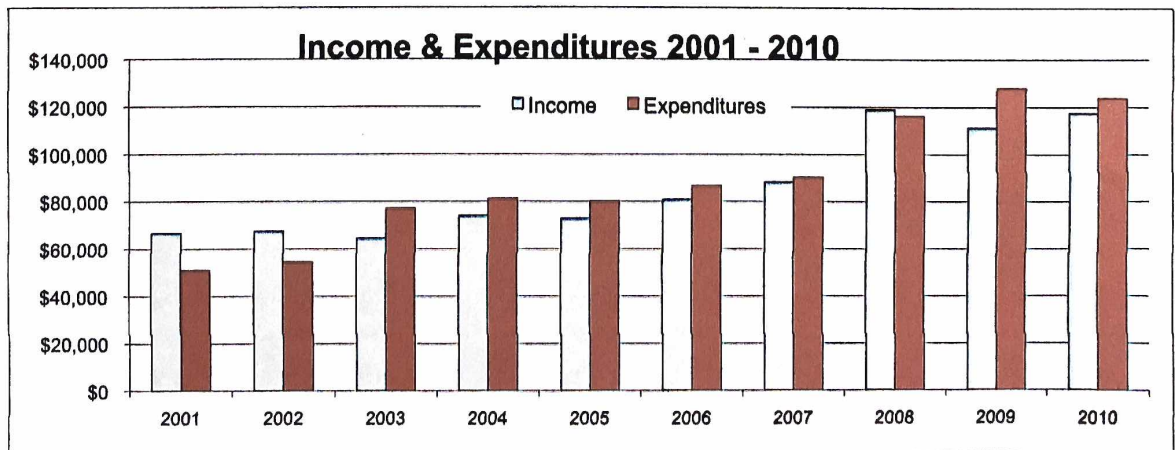
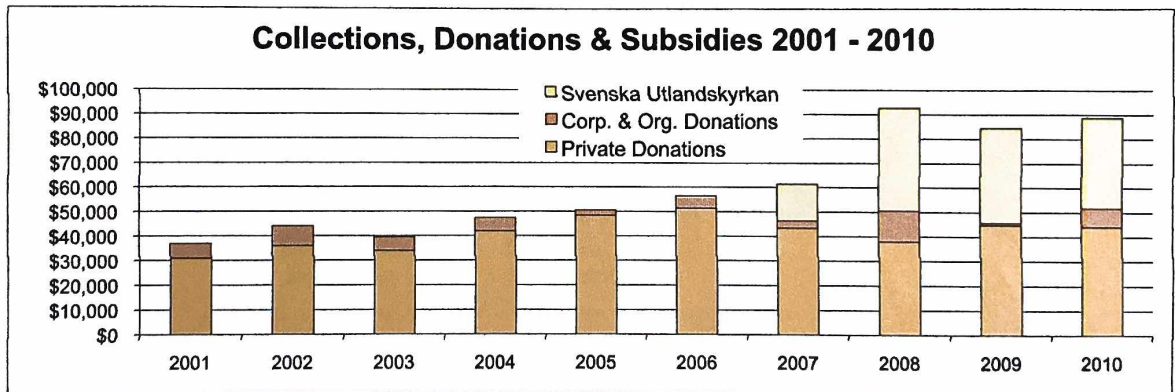
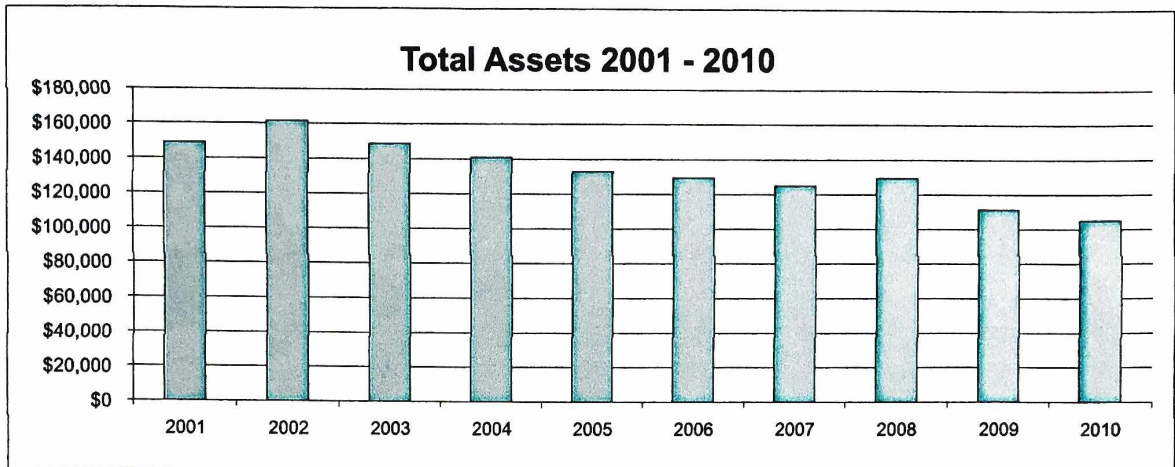
Det borde vara möjligt att föra processen framåt under det att kyrkoherdetjänsten i Toronto är besatt. Det kan rent av vara en tillgång.

Min bedömning är att SKT skulle behöva en permanent kyrkoherde på plats från hösten 2020. Eftersom det finns pengar i budget för en sådan tjänst föreslår jag att ett rekryteringsförfarande inleds senast 1 april 2020 med målsättning att en permanent kyrkoherde ska finnas på plats i Toronto den 1 september, senast den 1 oktober, 2020.

Ouod erat faciendum

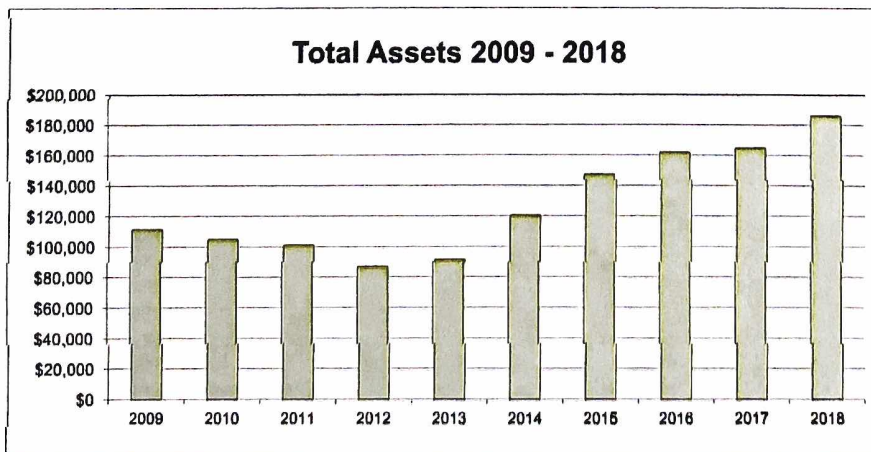
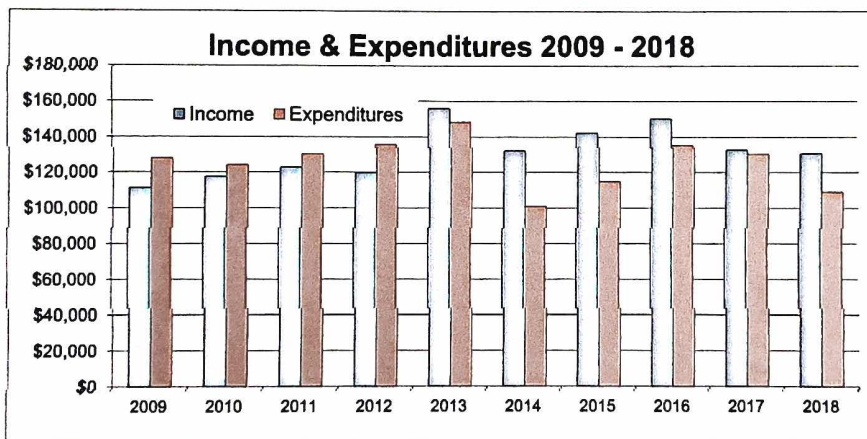
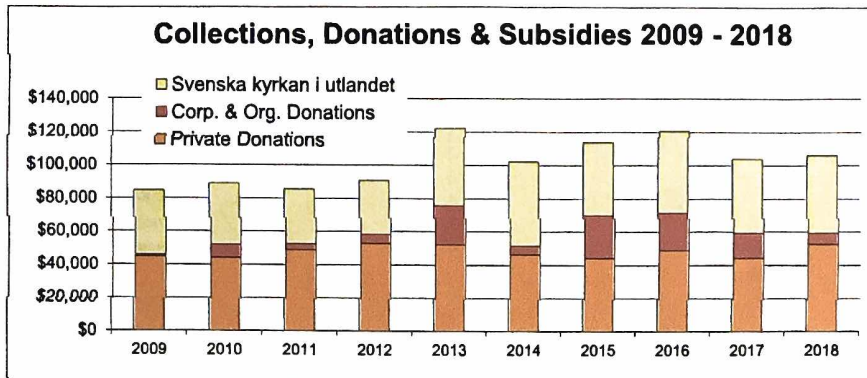
Bilagor
Ekonomisk redovisning 2010-2018

YEAR	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Private Donations	\$30,913	\$36,024	\$34,023	\$41,926	\$48,433	\$51,408	\$43,428	\$38,024	\$44,762	\$44,116
Corp. & Org. Donations	\$6,000	\$8,000	\$5,500	\$5,500	\$2,000	\$5,000	\$3,000	\$12,500	\$1,000	\$7,664
Svenska Utlandskyrkan							\$14,914	\$42,010	\$38,718	\$38,966
Total Donations	\$36,913	\$44,024	\$39,523	\$47,426	\$50,433	\$56,408	\$61,342	\$92,534	\$84,480	\$88,746
Income	\$66,669	\$67,477	\$64,517	\$74,092	\$72,879	\$80,803	\$88,158	\$118,952	\$111,339	\$117,453
Expenditures	\$51,005	\$54,524	\$77,164	\$81,131	\$80,139	\$86,548	\$90,171	\$116,200	\$127,873	\$123,834
Balance	\$15,664	\$12,953	(\$12,647)	(\$7,039)	(\$7,260)	(\$5,745)	(\$2,013)	\$2,752	(\$16,534)	(\$6,381)
Assets	\$148,818	\$181,317	\$148,570	\$140,876	\$132,962	\$129,300	\$124,903	\$129,338	\$111,325	\$104,945

Svenska Lutherska Kyrkan i Toronto 2019

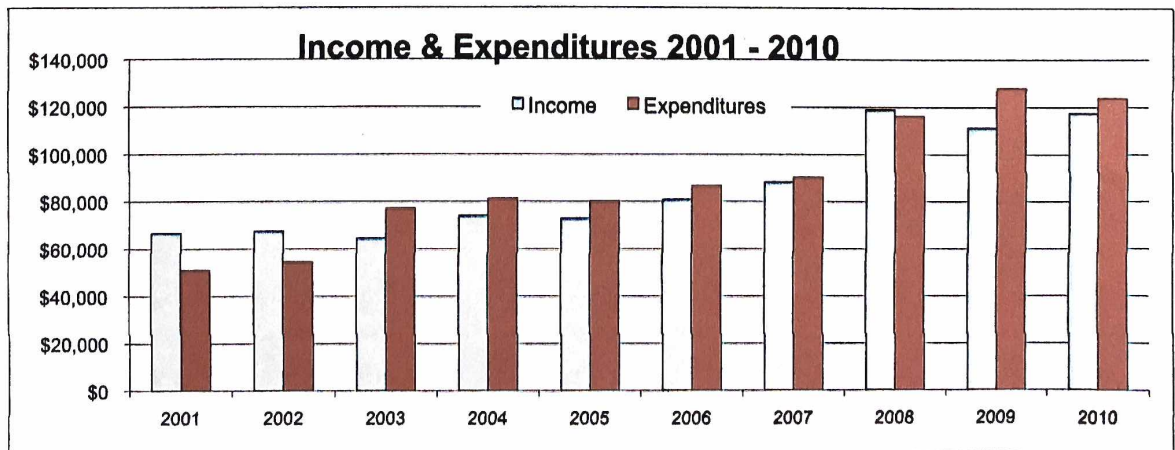
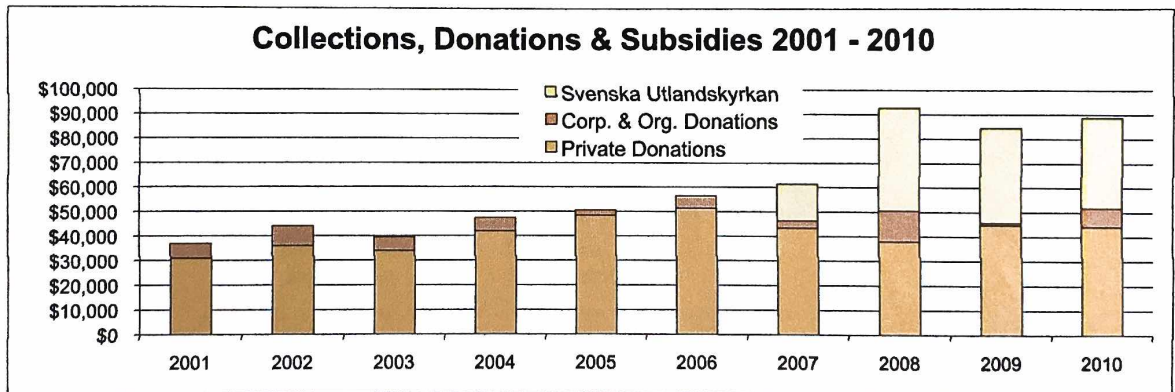
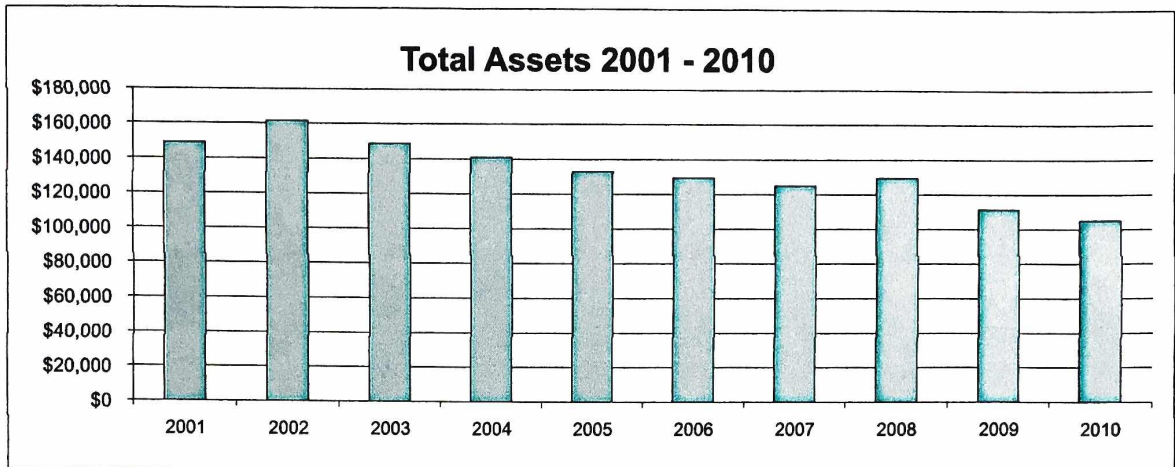
YEAR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Private Donations	\$44,762	\$44,116	\$48,927	\$52,838	\$52,155	\$46,459	\$44,191	\$48,973	\$44,251	\$52,686
Corp. & Org. Donations	\$1,000	\$7,864	\$3,500	\$5,359	\$23,513	\$5,000	\$25,783	\$22,622	\$15,016	\$6,725
Svenska kyrkan i utlandet	\$38,718	\$36,866	\$32,890	\$32,631	\$46,490	\$50,622	\$43,714	\$49,067	\$44,610	\$46,552
Total Donations	\$84,480	\$88,746	\$85,417	\$90,828	\$122,158	\$102,081	\$113,698	\$120,662	\$103,877	\$105,963
Income	\$111,339	\$117,453	\$122,801	\$119,724	\$156,117	\$132,007	\$142,296	\$150,328	\$132,572	\$130,560
Expenditures	\$127,873	\$123,834	\$130,257	\$135,619	\$148,296	\$100,868	\$114,698	\$135,325	\$130,196	\$108,985
Balance	-\$16,534	-\$6,381	-\$7,456	-\$15,895	\$7,821	\$31,139	\$27,598	\$15,003	\$2,376	\$21,575
Assets	\$111,325	\$104,945	\$101,130	\$86,940	\$91,534	\$120,434	\$147,484	\$161,868	\$164,755	\$185,970

SVENSKA LUTHERSKA KYRKAN I TORONTO				
Swedish Lutheran Church in Toronto				
Budgetförslag				
Budget Proposal	Budgetförslag	Resultat	Budget	Resultat
	2019	2018	2018	2017
4000 Inkomster				
4021 Svenska Kyrkan i Utlandet, verksamhetsbidrag	40,600	42,651.50	42,700	40,410.40
4022 Svenska Kyrkan i Utlandet, resebidrag	3,700	3,900.00	3,900	4,200.00
4040 a) Donationer, organisationer	20,000	6,725.40	11,000	15,016.34
4050 b) " , privata	15,000	22,898.00	15,000	15,345.62
4051 c) " , PAR	11,500	11,484.00	12,500	11,484.00
4052 d) " , Fundraising				
4060 e) Kollektor, kuvert	16,000	15,824.00	15,000	15,110.00
4070 f) " , löst	2,500	2,479.98	2,500	2,311.05
4080 Kyrkonytt, prenumerationer	200	70.00	200	45.00
4110 Kyrkkaffe	3,700	3,534.00	4,000	4,306.35
4120 Middagar & luncher	5,500	5,535.59	5,500	5,267.00
4140 Basarer	14,000	12,007.25	15,500	15,275.54
4150 Fundraising, excl. donationer				
4155 Avgifter (vigslar etc.)	0	0.00	0	600.00
4160 Kyrkonytt, annonser	1,000	925.00	1,500	1,775.00
4161 Kyrkonytt sponsring, Portobidrag	1,000	750.00	1,200	750.00
4250 Räntor, GIC	1,000	873.19	300	242.30
4260 Räntor, bankkonton	900	901.79	400	433.15
4350 Diverse	0	0.00	0	0.00
Summa inkomster	136,600	130,559.70	131,200	132,571.75
5000 Utgifter				
5010 Bankavgifter	600	507.97	500	446.75
5020 Skrivmaterial, tidningar, trycksaker, böcker	1,200	1,301.91	1,500	580.10
5025 Expeditionsutrustning, förbrukningsmtrl	800	199.14	500	324.62
5026 Inventarier	500	0.00	500	0.00
5030 Kyrkonytt, produktion	1,200	1,144.55	1,400	1,476.43
5040 Porto, frakter	1,200	1,196.45	1,000	920.33
5050 Tel. & Internet	3,100	2,913.15	3,000	2,880.41
5060 Hyra, kyrkan, inkl. Expedition	31,900	31,944.00	31,900	33,044.00
5070 Försäkringspremier, kyrkan	900	790.56	900	783.00
Löner och arvoden				
5082 kyrkoherde	18,000	6,161.68	14,400	20,000.00
5083 gästpredikanter	2,400	4,000.00	800	800.00
5084 admin. personal	6,500	6,426.00	6,000	5,235.00
5090 organist, kantor	6,000	5,550.00	6,000	5,425.00
5095 Health Insurance	3,000	685.55	4,000	3,795.12
5096 Fortbildning och bokbidrag				
5100 Gästolister	1,800	1,500.00	1,800	1,775.00
5110 Blommor, och gåvor	500	400.28	500	524.05
5220 Kaffe- och matvaror	3,600	3,086.05	3,600	3,365.03
5230 Basarer	4,500	2,742.01	4,500	4,449.61
5241 Fundraising				
5250 Eastern Synod	2,300	2,300.00	2,300	2,200.00
5260 Donationer	2,000	2,000.00	2,000	1,900.00
5270 Diverse oförutsedda utgifter	1,000	0.00	1,000	484.00
5272 Representation	400		400	
5310 Employment Insurance				
5320 Canada Pension				
5330 ELCC Pension	200	240.00	200	
5420 Tjänstebostadsbidrag				
Tjänstebostad Hyra	29,400	27,900.00	29,400	29,400.00
Tjänstebostad Inventarier	1,000		1,000	
5505 Satellitförsamlingar, reseersättning	3,700	1,464.40	3,900	2,760.55
5510 Reseersättning, lokalt, GTA	1,800	592.80	1,400	2,171.10
5511 Reseersättning, övriga	6,500	3,938.38	6,500	4,822.46
5512 Konferenser	800	0.00	500	633.80
Summa utgifter	136,600	106,984.88	131,400	130,196.36
Överskott (underskott)	0	21,574.82	-200	2,375.39
Valutaomräkning SEK/CAD	6.7650		6.4444	

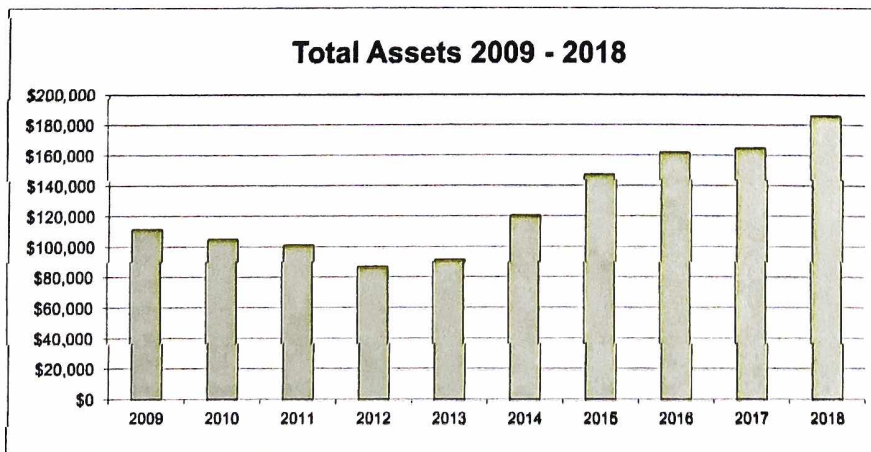
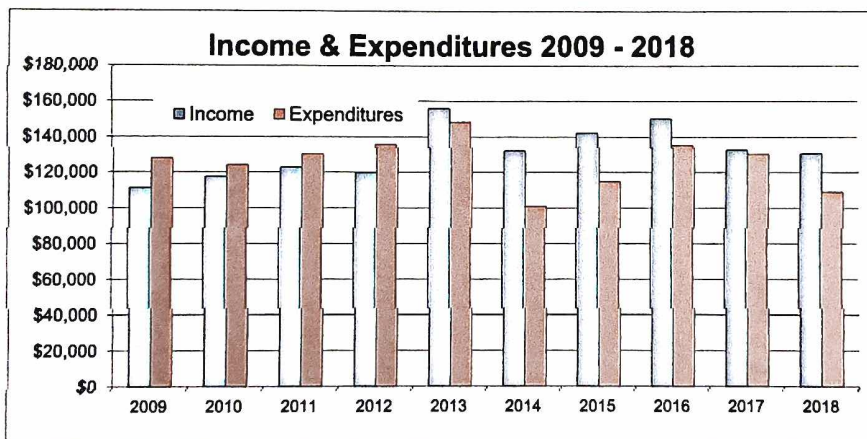
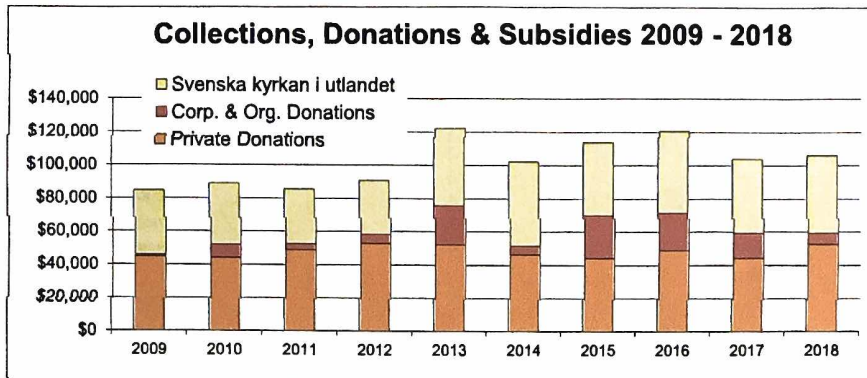
Bilagor
Ekonomisk redovisning 2010-2018

YEAR	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Private Donations	\$30,913	\$36,024	\$34,023	\$41,926	\$48,433	\$51,408	\$43,428	\$38,024	\$44,762	\$44,116
Corp. & Org. Donations	\$6,000	\$8,000	\$5,500	\$5,500	\$2,000	\$5,000	\$3,000	\$12,500	\$1,000	\$7,664
Svenska Utlandskyrkan							\$14,914	\$42,010	\$38,718	\$38,966
Total Donations	\$36,913	\$44,024	\$39,523	\$47,426	\$50,433	\$56,408	\$61,342	\$92,534	\$84,480	\$88,746
Income	\$66,669	\$67,477	\$64,517	\$74,092	\$72,879	\$80,803	\$88,158	\$118,952	\$111,339	\$117,453
Expenditures	\$51,005	\$54,524	\$77,164	\$81,131	\$80,139	\$86,548	\$90,171	\$116,200	\$127,873	\$123,834
Balance	\$15,664	\$12,953	(\$12,647)	(\$7,039)	(\$7,260)	(\$5,745)	(\$2,013)	\$2,752	(\$16,534)	(\$6,381)
Assets	\$148,818	\$181,317	\$148,570	\$140,876	\$132,962	\$129,300	\$124,903	\$129,338	\$111,325	\$104,945

Svenska Lutherska Kyrkan i Toronto 2019

YEAR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Private Donations	\$44,762	\$44,116	\$48,927	\$52,838	\$52,155	\$46,459	\$44,191	\$48,973	\$44,251	\$52,686
Corp. & Org. Donations	\$1,000	\$7,864	\$3,500	\$5,359	\$23,513	\$5,000	\$25,783	\$22,622	\$15,016	\$6,725
Svenska kyrkan i utlandet	\$38,718	\$36,866	\$32,890	\$32,631	\$46,490	\$50,622	\$43,714	\$49,067	\$44,610	\$46,552
Total Donations	\$84,480	\$88,746	\$85,417	\$90,828	\$122,158	\$102,081	\$113,698	\$120,662	\$103,877	\$105,963
Income	\$111,339	\$117,453	\$122,801	\$119,724	\$156,117	\$132,007	\$142,296	\$150,328	\$132,572	\$130,560
Expenditures	\$127,873	\$123,834	\$130,257	\$135,619	\$148,296	\$100,868	\$114,698	\$135,325	\$130,196	\$108,985
Balance	-\$16,534	-\$6,381	-\$7,456	-\$15,895	\$7,821	\$31,139	\$27,598	\$15,003	\$2,376	\$21,575
Assets	\$111,325	\$104,945	\$101,130	\$86,940	\$91,534	\$120,434	\$147,484	\$161,868	\$164,755	\$185,970

SVENSKA LUTHERSKA KYRKAN I TORONTO				
Swedish Lutheran Church in Toronto				
Budgetförslag				
Budget Proposal	Budgetförslag	Resultat	Budget	Resultat
	2019	2018	2018	2017
4000 Inkomster				
4021 Svenska Kyrkan i Utlandet, verksamhetsbidrag	40,600	42,651.50	42,700	40,410.40
4022 Svenska Kyrkan i Utlandet, resebidrag	3,700	3,900.00	3,900	4,200.00
4040 a) Donationer, organisationer	20,000	6,725.40	11,000	15,016.34
4050 b) " , privata	15,000	22,898.00	15,000	15,345.62
4051 c) " , PAR	11,500	11,484.00	12,500	11,484.00
4052 d) " , Fundraising				
4060 e) Kollektor, kuvert	16,000	15,824.00	15,000	15,110.00
4070 f) " , löst	2,500	2,479.98	2,500	2,311.05
4080 Kyrkonytt, prenumerationer	200	70.00	200	45.00
4110 Kyrkkaffe	3,700	3,534.00	4,000	4,306.35
4120 Middagar & luncher	5,500	5,535.59	5,500	5,267.00
4140 Basarer	14,000	12,007.25	15,500	15,275.54
4150 Fundraising, excl. donationer				
4155 Avgifter (vigslar etc.)	0	0.00	0	600.00
4160 Kyrkonytt, annonser	1,000	925.00	1,500	1,775.00
4161 Kyrkonytt sponsring, Portobidrag	1,000	750.00	1,200	750.00
4250 Räntor, GIC	1,000	873.19	300	242.30
4260 Räntor, bankkonton	900	901.79	400	433.15
4350 Diverse	0	0.00	0	0.00
Summa inkomster	136,600	130,559.70	131,200	132,571.75
5000 Utgifter				
5010 Bankavgifter	600	507.97	500	446.75
5020 Skrivmaterial, tidningar, trycksaker, böcker	1,200	1,301.91	1,500	580.10
5025 Expeditionsutrustning, förbrukningsmtrl	800	199.14	500	324.62
5026 Inventarier	500	0.00	500	0.00
5030 Kyrkonytt, produktion	1,200	1,144.55	1,400	1,476.43
5040 Porto, frakter	1,200	1,196.45	1,000	920.33
5050 Tel. & Internet	3,100	2,913.15	3,000	2,880.41
5060 Hyra, kyrkan, inkl. Expedition	31,900	31,944.00	31,900	33,044.00
5070 Försäkringspremier, kyrkan	900	790.56	900	783.00
Löner och arvoden				
5082 kyrkoherde	18,000	6,161.68	14,400	20,000.00
5083 gästpredikanter	2,400	4,000.00	800	800.00
5084 admin. personal	6,500	6,426.00	6,000	5,235.00
5090 organist, kantor	6,000	5,550.00	6,000	5,425.00
5095 Health Insurance	3,000	685.55	4,000	3,795.12
5096 Fortbildning och bokbidrag				
5100 Gästolister	1,800	1,500.00	1,800	1,775.00
5110 Blommor, och gåvor	500	400.28	500	524.05
5220 Kaffe- och matvaror	3,600	3,086.05	3,600	3,365.03
5230 Basarer	4,500	2,742.01	4,500	4,449.61
5241 Fundraising				
5250 Eastern Synod	2,300	2,300.00	2,300	2,200.00
5260 Donationer	2,000	2,000.00	2,000	1,900.00
5270 Diverse oförutsedda utgifter	1,000	0.00	1,000	484.00
5272 Representation	400		400	
5310 Employment Insurance				
5320 Canada Pension				
5330 ELCC Pension	200	240.00	200	
5420 Tjänstebostadsbidrag				
Tjänstebostad Hyra	29,400	27,900.00	29,400	29,400.00
Tjänstebostad Inventarier	1,000		1,000	
5505 Satellitförsamlingar, reseersättning	3,700	1,464.40	3,900	2,760.55
5510 Reseersättning, lokalt, GTA	1,800	592.80	1,400	2,171.10
5511 Reseersättning, övriga	6,500	3,938.38	6,500	4,822.46
5512 Konferenser	800	0.00	500	633.80
Summa utgifter	136,600	106,984.88	131,400	130,196.36
Överskott (underskott)	0	21,574.82	-200	2,375.39
Valutaomräkning SEK/CAD	6.7650		6.4444	